

STRESZCZENIA

Michał KLIMEK¹

DIFFERENT ASPECTS IN THE SAFETY OF ROAD TRANSPORT

Research terminology regarding the security of civilians and transport security used in source literature refers to a number of conditions. In the course of an analysis, it was observed that the level of security of populations inhabiting a given country area depends on various negative factors, either generated by or resultant from conducted activities, including but not limited to dangers posed by road transport. The objective of the article is to frame a panorama of issues related to the negative influence of road transport-related threats. On the basis of collected empirical data and its interpretation in the light of adopted theoretical assumptions, the author will try to identify and explain the conditions (reasons), types, and directions of changes regarding road transport threat and also explain the state of road safety, road transport infrastructure, safety engineering in transport and psychology of driver of road vehicles. The objective of the article is also to frame a panorama of issues related to the negative influence of road transport-related threats on public safety. On the basis of collected empirical data and its interpretation in the light of adopted theoretical assumptions, the author will try to identify and explain the conditions (reasons), types, and directions of changes regarding road transport threats and present their negative impact on security of the population. It should also be noted that transport should be instrumental human needs, related to the implementation of specific tasks, its objectives and specific objectives. Transport needs are an integral part of the national economy. They also affect the organization and functioning of social life, in which every need to move, both people and goods has a certain meaning. Transport needs reflect the demand for these transport services and are addressed to different systems and forms of transport structures. Knowledge of transport needs plays a fundamental role.

Keywords: Road transport, road safety, road transport infrastructure, safety engineering in transport, psychology of driver of road vehicles.

RÓŻNE ASPEKTY W BEZPIECZEŃSTWIE TRANSPORTU DROGOWEGO

Terminologia badawcza dotycząca bezpieczeństwa ludności cywilnej i bezpieczeństwa transportu stosowana w literaturze źródłowej odnosi się do szeregu warunków. W toku analizy zaobserwowano, że poziom bezpieczeństwa populacji zamieszkujących dany obszar zależy od różnych negatywnych czynników, generowanych lub wynikających z prowadzonej działalności, w tym, ale nie wyłącznie, zagrożeń stwarzanych przez transport drogowy. Celem artykułu jest przedstawienie panoramy problemów związanych z negatywnym wpływem zagrożeń związanych z transportem drogowym. Na podstawie zebranych danych empirycznych i ich interpretacji w świetle przyjętych założeń teoretycznych autor postara się zidentyfikować i wyjaśnić warunki (przyczyny), rodzaje i kierunki zmian w zakresie zagrożenia transportu drogowego, a także wyjaśnić stan bezpieczeństwa drogowego, infrastruktura transportu drogowego, inżynieria bezpieczeństwa w transporcie i psychologia kierowcy pojazdów drogowych. Cel poniższego artykułu stanowi również nakreślenie panoramy zagadnień związanych z negatywnym wpływem zagrożeń, powodowanych przez transport drogowy, na bezpieczeństwo ludności i społeczeństwa. Autor korzystając z zebranych danych empirycznych i ich interpretacji w świetle przyjętych założeń teoretycznych, podejmie próbę wyjaśnienia i identyfikacji uwarunkowań (przyczyn) oraz rodzajów i kierunków zmian zagrożeń powodowanych przez transport drogowy, jak również wskazania negatywnych skutków oddziaływania na bezpieczeństwo ludności. Należy zwrócić również uwagę, że transport należy do instrumentalnych potrzeb człowieka, związanych z realizacją określonych zadań, swoich założeń i sprecyzowanych celów.

Potrzeby transportowe stanowią integralną część gospodarki narodowej. Wpływają również na organizację i funkcjonowanie życia społecznego, w którym każda potrzeba przemieszczania się, zarówno osób jak i towarów posiada określone znaczenie. Potrzeby transportowe odzwierciedlają popyt na te usługi transportowe i są adresowane są do różnych systemów oraz form struktur transportowych. Podstawowe znaczenie odgrywa znajomość potrzeb transportowych.

Słowa kluczowe: transport drogowy, bezpieczeństwo drogowe, infrastruktura transportu drogowego, inżynieria bezpieczeństwa w transporcie, psychologia kierowcy pojazdów drogowych.

DOI: 10.7862/rz.2018.mmr.13

Tekst złożono w redakcji: luty 2018 r.

Przyjęto do druku: czerwiec 2018 r.

¹ Michał Klimek, Msc, Eng., Department of Social Sciences and Security, Faculty of Humanities, Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, e-mail: michal.klimek@uph.edu.pl.

Mgr inż. Michał Klimek, Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, e-mail: michal.klimek@uph.edu.pl.

SELF-PRESENTATION STRATEGIES APPLIED BY ACADEMIC TEACHERS AT UNIVERSITIES IN RZESZÓW AND THEIR POTENTIAL IMPACT ON STUDENTS: A CASE OF SELF-PROMOTION AND EXEMPLIFICATION

The paper analyzes the application of self-presentation strategies in academic surroundings, and juxtaposes them with potential impact they may have on students. The data presented in the article constitute an excerpt of research on the application of five self-presentation strategies, i.e. ingratiation, intimidation, self-promotion, supplication, exemplification by academic teachers in Rzeszów, Poland, conducted in February and March 2018. Self-presentation, in simplified terms, constitutes the choice of behaviours to intentionally manage the impressions that others form of us, whereas a self-presentation strategy encompasses means of behaviour used to create a desirable image. The study encompasses 100 academic teachers, both men and women, between 26 and 62, employed at universities in Rzeszów. The research conducted by means of an online questionnaire indicated that self-promotion and exemplification were the least frequently applied choices. The rationale behind this result may be found in teacher's reluctance to appear as showing off or being vainglorious. Each of the strategies was covered by 5 questions thematically connected to them. While constructing the questions, it was attempted to adjust them thematically to the strategy in question as strongly as possible. Characteristic features of the two strategies were taken into account while shaping the cognitive reality around a question.

Keywords: self-presentation, strategy, self-promotion, exemplification, academic teacher.

STRATEGIE AUTOPREZENTACJI STOSOWANE PRZEZ RZESZOWSKICH WYKŁADOWCÓW I ICH POTENCJALNY WPŁYW NA STUDENTÓW – AUTOPROMOCJA I EGZEMPLIFIKACJA

Artykuł podejmuje problematykę zastosowania strategii autoprezentacji w warunkach akademickich i zestawia je z ich potencjalnym wpływem na studentów. Dane przedstawione w artykule zostały wyekscerpowane z badań przeprowadzonych w lutym i marcu 2018 roku, odnośnie do zastosowania przez rzeszowskich wykładowców strategii ingracji, intymidacji, autopromocji, suplikacji i egzemplifikacji. Autoprezentacja to, w uproszczonych słowach, dobór zachowań mających na celu zarządzanie własnym wizerunkiem i tym jak postrzegają nas inni, podczas gdy strategia autoprezentacji to dobór środków do budowania konkretnego obrazu. Artykuł obejmuje grupę 100 rzeszowskich wykładowców akademickich, mężczyzn i kobiet, pomiędzy 26. i 62. rokiem życia. Badania przeprowadzone za pośrednictwem ankiety online wykazały, że autopromocja i egzemplifikacja były najrzadziej wybieranymi strategiami. Każda ze strategii objęła pięć powiązanych tematycznie pytań. Wynik ten może wynikać z faktu, że wykładowcy nie chcą być postrzegani jako próżni, lub zapatrzeni w siebie.

Podczas konstruowania pytań autorka starała się dopasować je tematycznie do danej strategii na tyle na ile to możliwe. Cechy charakterystyczne każdej z dwóch strategii zostały wyodrębnione podczas budowania kognitywnej rzeczywistości wokół pytania.

Słowa kluczowe: autoprezentacja, strategia, autopromocja, egzemplifikacja, nauczyciel akademicki.

DOI: 10.7862/rz.2018.mmr.14

Tekst złożono w redakcji: maj 2018 r.

Przyjęto do druku: czerwiec 2018 r.

² Magdalena Krawiec, MA, PhD student in the field of Linguistics, Institute of English Studies, Faculty of Philology, University of Rzeszów, e-mail: zboch.magdalena@gmail.com.

Magdalena Krawiec, doktorantka na kierunku językoznawstwo, Instytut Filologii Angielskiej, Uniwersytet Rzeszowski, e-mail: zboch.magdalena@gmail.com.

LOGISTICS – SCIENCE OF PRESENT – DAY AND FUTURE

Logistics is management of flows and process in chains through time, sequential, space and capacity parameters like capacity usability of equipment, order and amount of produced product, layout of sale and distribution centres, initiate time, processing time and finalizing time of individual process. Criteria of management are capacitive, time, but in global explanation they are economic too. Processes creating chains are purchasing, procurement, storing, transport, production processes, distribution of products, maintenance, etc. managing functions are allocated, layout and set-up, prognosis, aggregation planning, scheduling, dispatching control, monitoring and others. The article describes why logistics has been one of the dynamic factors of the economy and increasing the competitiveness of enterprises in recent decades. It analyzes these factors and shows why orientation towards the systematic building of logistics systems increases their competitiveness. The article also describes the historical development of logistics from the logistics of individual activities to the creation of logistic hierarchical systems and the theoretical basis for the development of logistics as a system science of management. Significantly changes inter-company relationships to different types of SCM, DCM and third logistic party-3PL as a new stage in logistics development. The article also points out that logistics is today an important factor in the development of the economy, an integral part of business management, a solid part of the science of management.

Keywords: logistics history, material flows, dynamic factors, SCM, 3-PL.

LOGISTYKA – WSPÓŁCZESNOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ

Logistyka to zarządzanie przepływami i procesami w łańcuchach logistycznych z uwzględnieniem czasu, sekwencji, przestrzeni i przepustowości, z wykorzystaniem takich parametrów jak zdolność produkcyjna urządzeń, zamówienia i ilość wytworzonych produktów, rozmieszczenie centrów sprzedaży i dystrybucji, czas rozpoczęcia, czas operacji i czas zakończenia poszczególnych procesów. Kryteriami zarządzania jest przepustowość, czas, ale w globalnych warunkach są także uwzględniane kryteria ekonomiczne. Procesy tworzenia łańcuchów obejmują zakupy, zaopatrzenie, magazynowanie, transport, procesy produkcyjne, dystrybucję produktów, utrzymanie zdolności produkcyjnej itp. realizowane przez takie funkcje, jak rozmieszczenie urządzeń, konfiguracja, prognozy, planowanie i zagregowane planowanie, kontrola wysyłek, monitorowanie i inne. Artykuł przedstawia odpowiedź na pytanie, dlaczego logistyka stała się jednym z dynamicznych czynników rozwoju gospodarki i zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw w ostatnich dziesięcioleciach. Analizuje te czynniki i pokazuje, dlaczego orientacja na systematyczne budowanie systemów logistycznych zwiększa ich konkurencyjność. Artykuł opisuje również historyczny rozwój logistyki od logistyki poszczególnych działań do tworzenia logistycznych systemów hierarchicznych i teoretycznych podstaw rozwoju logistyki jako systemowej nauki zarządzania. Znacząco zmienia relacje między przedsiębiorstwami, wykorzystując takie systemy, jak SCM, DCM i logistyka trzeciej strony – 3PL stanowiące nowy etap rozwoju logistyki. Ponadto artykuł wskazuje też, że logistyka jest dziś ważnym czynnikiem rozwoju gospodarki, integralną częścią zarządzania przedsiębiorstwem, istotną częścią nauki o zarządzaniu.

Słowa kluczowe: historia logistyki, przepływy materiałowe, czynniki dynamiczne, SCM, 3PL.

DOI: 10.7862/rz.2018.mmr.15

Tekst złożono w redakcji: luty 2018 r.

Przyjęto do druku: czerwiec 2018 r.

³ Prof., Dsc, PhD, Eng, Dušan Malindžák, Logistic Institute, FBERG TU Košice, Letná 9, 040 00 Košice, Slovakia; e-mail, dusan.malindzak@tuke.sk.

Prof. dr hab. inż. Dušan Malindžák, Instytut Logistyki, FBERG TU Koszyce, Letná 9, 040 00 Koszyce, Słowacja; e-mail, dusan.malindzak@tuke.sk.

⁴ PhD Tadeusz Olejarz, Rzeszow University of Technology, Department of Humanities, The Faculty of Management; Powstańców Warszawy Ave. 10, 35-959 Rzeszow, e-mail, olejarz@prz.edu.pl (corresponding author).

Dr Tadeusz Olejarz, Katedra Nauk Humanistycznych, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska, Al. Powstańców Warszawy 10, 35-959 Rzeszów,; e-mail, olejarz@prz.edu.pl (autor korespondencyjny).

⁵ Dsc, PhD, Andrzej Gazda, Associate Prof., Department of Management Systems and Logistics, Rzeszow University of Technology, The Faculty of Management; Powstańców Warszawy Ave. 10, 35-959 Rzeszow, e-mail, agazda@prz.edu.pl.

Dr hab. Andrzej Gazda, prof. PRz, Katedra Systemów Zarządzania i Logistyki, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska, Al. Powstańców Warszawy 10, 35-959 Rzeszów; e-mail, agazda@prz.edu.pl.

SIMPLICITY OF RUNNING BUSINESS IN GEORGIA – PRESENT AND FUTURE DEVELOPMENT

Creating favorable conditions for the development of the private sector – and in such a way that the poorest sections of the population can benefit from it – suggests the creation of appropriate business regulation conditions under which new vigorous entrepreneurs, regardless of gender and national origin, who have promising ideas, will be able to open enterprises, firms will be able to invest and develop, creating additional jobs. To carry out business activities, effective rules are required – norms that establish and clarify property rights, ensure a reduction in the costs associated with resolving disputes; norms that ensure the predictability of business transactions and the trust of partners, protection from abuse. Comprehensive criteria for monitoring business development have been developed by the World Bank and every year they conduct a corporate survey of managers of various firms (World Bank's Doing Business project). The purpose of the research is to ensure the adoption of rules that are effective, information about which is accessible to all and which are easy to apply.

In the following paper, I tried to answer the question which is interesting many foreign investors – it easy to run a business in Georgia? To answer this question, I used World Bank Doing Business project. The aim of the study is only to provide the leading business representatives with an evidence base for policy development and public data to study the impact of business regulation systems on economic outcomes such as productivity, investment, reducing bureaucracy, corruption, unemployment, poverty etc.

Keywords: Competitiveness, Country's Strategy, Ranking, Assessment Criteria, International Business.

ŁATWOŚĆ PROWADZENIA BIZNESU W GRUZJI – OBECNY I PRZYSZŁY ROZWÓJ

Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju sektora prywatnego w taki sposób, aby skorzystały z niego najbardziejniejsze części społeczeństwa jest uzależnione od odpowiednich warunków regulacji działalności gospodarczej w ramach których nowi energiczni przedsiębiorcy, bez względu na płeć i pochodzenie narodowe są w stanie otwierać przedsiębiorstwa, mogą inwestować i rozwijać się, tym samym tworząc dodatkowe miejsca pracy. Do prowadzenia działalności gospodarczej wymagane są skuteczne zasady – normy, które ustanawiają i wyjaśniają prawa własności, zapewniają zmniejszenie kosztów związanych z rozwiązywaniem sporów; normy zapewniające przewidywalność transakcji biznesowych i zaufanie partnerów oraz ochronę przed nadużyciami. Kompleksowe kryteria monitorowania rozwoju biznesu zostały opracowane przez Bank Światowy i każdego roku zostaje przeprowadzana ankieta korporacyjna dla menedżerów różnych firm (projekt Doing Business Banku Światowego). Celem badań jest zapewnienie przyjęcia skutecznych przepisów, których informacja jest dostępna dla wszystkich i które są łatwe do zastosowania.

W artykule autor podjął próbę odpowiedzi na pytanie, które jest interesujące dla wielu inwestorów zagranicznych – czy łatwo jest prowadzić firmę w Gruzji? Aby odpowiedzieć na to pytanie wykorzystano projekt World Bank Doing Business. Celem tego badania jest zapewnienie czołowym przedstawicielom biznesu bazy danych do opracowania polityki i danych publicznych w celu zbadania wpływu systemów regulacji przedsiębiorstw na wyniki gospodarcze, takie jak produktywność, inwestycje, zmniejszenie biurokracji, korupcja, bezrobocie, ubóstwo itp.

Słowa kluczowe: konkurencyjność, strategia kraju, ranking, kryteria oceny, biznes międzynarodowy.

DOI: 10.7862/rz.2018.mmr.16

Tekst złożono w redakcji: maj 2018 r.

Przyjęto do druku: czerwiec 2018 r.

⁶ Ioseb Masurashvili, Doctor in Economics & Management, Head of Innovation Management Center Faculty Economics&Business at Javakishvili Tbilisi State University; e-mail: ioseb.masurashvili@tsu.ge.

Ioseb Masurashvili, doktor nauk ekonomicznych i zarządzania, kierownik Centrum Zarządzania Innowacjami Wydział Ekonomii i Biznesu, Tbiliski Uniwersytet Państwowy im. Iwane Dżawachiszwilego; e-mail: ioseb.masurashvili@tsu.ge.

USING THE EMERGENCY NOTIFICATION SYSTEM FOR SOCIALLY EXCLUDED PEOPLE ON THE EXAMPLE OF THE DEAF IN POLAND

Implemented in Poland since 2011, the emergency notification system is primarily based on direct, telephone, verbal contact between the person making the application and the operator of the emergency number in the Emergency Response Centre (CPR), a police officer in county command, firefighter in county command of the State Fire Service, or by emergency medical dispatcher. It makes that with such assumptions, it becomes unavailable for the deaf. Such people cannot make verbal contact by phone. Even if in your daily life can make the words and communicate with the caller through a direct reading from his lips, then by the inability to hear the telephone becomes impossible. A deaf person can make contact and exchange information either through visual and communication in sign language, or by written communication. In view of the widespread use even among the deaf mobile phones there is a possibility to use for sending alerts short text messages, so-called "SMS." In this article Author presents his experiences and the insights related to the emergency notification and the possibility to use its functionality by people with auditory disability. experiences were collected during an active participation of the author in activities related to the creation of the emergency notification system in Podkarpace Region and during implementation SMS gateway designed to receive alerts from the deaf from the region in 2014 in the Emergency Notification Centre in Rzeszow.

Keywords: Emergency Notification System, ENS, Emergency Notification Centre, ENC, SMS, deaf.

DOŚPIĘPNOŚĆ SYSTEMU POWIADAMIANIA RATUNKOWEGO DLA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM NA PRZYKŁADZIE OSÓB NIESŁYSZĄCYCH W POLSCE

Wdrażany w Polsce od roku 2011 system powiadamiania ratunkowego oparty jest przede wszystkim na bezpośrednim, telefonicznym, werbalnym kontakcie pomiędzy osobą dokonującą zgłoszenia a operatorem numeru alarmowego w Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR), oficerem dyżurnym w komendzie powiatowej Policji albo komendzie powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, lub dyspozytorem ratownictwa medycznego. To sprawia, że przy takich założeniach staje się on niedostępny dla osób niesłyszących. Takie osoby nie mogą nawiązać kontaktu werbalnego z operatorem numeru alarmowego. Nawet, jeśli w codziennym życiu potrafią wypowiadać słowa i porozumiewać się z bezpośrednim rozmówcą dzięki umiejętności czytania z ruchu jego warg, to poprzez niemożność słyszenia kontakt telefoniczny staje się niemożliwy. Osoba niesłysząca może nawiązać kontakt i wymieniać informacje albo za pośrednictwem wzroku i komunikacji w języku migowym, albo za pomocą przekazu pisanego. Wobec powszechnego użycia, także w środowisku osób niesłyszących telefonów komórkowych pojawia się możliwość wykorzystywania do wysyłania zgłoszeń alarmowych krótkich wiadomości tekstowych, tzw. esemesów⁸. Autor w niniejszym artykule przedstawia swoje doświadczenia i wynikające z nich przemyślenia dotyczące powiadamiania ratunkowego i możliwości wykorzystania jego funkcjonalności przez osoby niepełnosprawne słuchowo. Doświadczenia były zbierane przy okazji aktywnego udziału autora w działaniach związanych z tworzeniem systemu powiadamiania ratunkowego na terenie województwa podkarpackiego oraz wdrażaniem w roku 2014 przez Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Rzeszowie bramki SMS przeznaczoną do odbierania zgłoszeń alarmowych od osób niesłyszących z terenu województwa podkarpackiego.

Słowa kluczowe: CPR, SMS, system powiadamiania ratunkowego, SPR, głuchota.

DOI: 10.7862/rz.2018.mmr.17

Tekst złożono w redakcji: listopad 2017 r.

Przyjęto do druku: czerwiec 2018 r.

⁷ Stanislaw J. Rysz, PhD, lecturer at the Rzeszów University of Technology, University of Rzeszow and WSPIA University of Rzeszow; e-mail: stanislaw.rysz@vp.pl.

Dr Stanislaw J. Rysz, wykładowca na Politechnice Rzeszowskiej, Uniwersytecie Rzeszowskim i na Wyższej Szkole Prawa i Administracji, e-mail: stanislaw.rysz@vp.pl.

⁸ Ang. SMS – short message service.

DILEMMAS OF THE CREATION OF INNOVATION POLICY IN MEMBER STATES

Directions of changes occurring in the world economy in recent years show the transformation of the industrial economy into a knowledge-based economy, using the technological and innovative potential. This transformation has highlighted the competitive advantages of countries and regions specializing in the production of hightech products. A lot of research has been trying to find out what the drivers of innovation really are, though there has not formed one consensus. The aim of the paper is to investigate influence of research and development (R&D) expenditure on economic growth in EU member states and to assess whether there is a significant relationship between countries' R&D efforts and their innovation and between innovation and per capita income, as postulated by R&D based endogenous growth models. Basic source of data is Eurostat database and European Innovation Scoreboard reports. Results confirm positive and statistically significant impact of government R&D expenditure, which is the main driver for economic growth during the analysed period. Highly developed countries are conducting research to seek new sources of innovativeness and methods for creating innovative potential. The results also suggest that the EU countries that do not have effective R&D sectors seem to promote their innovation through technology spillovers from other countries.

Keywords: innovation, innovation policy, economic growth.

DYLEMATY TWORZENIA POLITYKI INNOWACJI W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH

Kierunki zmian zachodzących w gospodarce światowej w ostatnich latach wskazują na przekształcenie gospodarki przemysłowej w gospodarkę opartą na wiedzy, wykorzystującą potencjał technologiczny i innowacyjny. Taka transformacja uwidoczniła przewagi konkurencyjne krajów i regionów specjalizujących się w produkcji zaawansowanych produktów. Celem artykułu jest zbadanie wpływu wydatków na badania i rozwój (B + R) na wzrost gospodarczy w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Ponadto podjęta została próba dokonania oceny, czy istnieje znaczący związek między poziomem nakładów na tę działalność w poszczególnych krajów i ich innowacjami oraz między innowacjami a dochodem na mieszkańca, jak to jest postulowane przez endogeniczne modele wzrostu oparte na badaniach i rozwoju. Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do przeprowadzonej analizy była baza danych Eurostatu oraz raporty European Innovation Scoreboard. Otrzymane wyniki potwierdzają dodatni i statystycznie istotny wpływ rządowych wydatków na badania i rozwój, który jest główną siłą napędową wzrostu gospodarczego w analizowanym okresie. Kraje wysoko rozwinięte prowadzą badania mające na celu poszukiwania nowych źródeł innowacyjności i metod tworzenia potencjału innowacyjnego. Nakłady na innowacyjność często przynoszą długofalowe korzyści poprzez możliwość uzyskania pozycji lidera przez te kraje. Uzyskane wyniki pozwalają również stwierdzić, że kraje Unii Europejskiej, które nie mają efektywnych sektorów badawczo-rozwojowych, wydają się promować swoje innowacje poprzez transfer technologii z innych państw. Takie postępowanie nie pozwoli im na zaatakowanie pozycji liderów. Mogą wykorzystywać jedynie strategię naśladownictwa.

Słowa kluczowe: innowacje, polityka innowacyjna, wzrost gospodarczy.

DOI: 10.7862/rz.2018.mmr.18

Tekst złożono w redakcji: marzec 2018 r.

Przyjęto do druku: czerwiec 2018 r.

⁹ Mirosław Soltysiak, PhD, Rzeszow University of technology, The Faculty of Management; Powstańców Warszawy Ave. 10, 35-959 Rzeszow, e-mail: miroslaw@prz.edu.pl.

Dr Mirosław Soltysiak, Politechnika Rzeszowska, Wydział Zarządzania, Al. Powstańców Warszawy 10, 35-959 Rzeszów, e-mail: miroslaw@prz.edu.pl.

¹⁰ Dariusz Wyrwa, PhD, Rzeszow University of technology, The Faculty of Management, Powstańców Warszawy Ave. 10, 35-959 Rzeszow, e-mail: dwyrwa@prz.edu.pl (autor korespondencyjny).

Dr Dariusz Wyrwa, Politechnika Rzeszowska, Wydział Zarządzania, Al. Powstańców Warszawy 10, 35-959 Rzeszów, e-mail: dwyrwa@prz.edu.pl (corresponding author).

THE CONCEPT OF MAPPING THE BENCHMARKING PARTNERSHIPS OF CLUSTER ENTERPRISES – THEORETICAL APPROACH

Benchmarking is a response to the needs of contemporary enterprises participating in clusters, that search for solutions to increase efficiency and effectiveness of processes and to improve their competitive advantage. At the same time, the ability to build and develop partnership relations by cluster members is currently one of the key conditions of their external growth. The valid and important field of scientific research is intra-cluster benchmarking partnership. So far, none of the researchers has performed theoretical analyses in terms of the possibility of benchmarking adjustment to the needs of cluster members.

The purpose of the paper is to present the essence of benchmarking partnership of cluster enterprises and the concept of mapping of data and information exchange in intra-cluster benchmarking based on partnership. The main research methods are as follows: the analysis of literature sources and deductive reasoning. The selection of the specific field of theoretical considerations and conceptual works has been motivated by the identified knowledge gap within the scope of the indicated elements of the concept of benchmarking partnership of cluster enterprises.

In view of the presented definitions of basic conceptual categories closely related to the analysed form of partnership, it has been assumed that the essence of benchmarking partnership of cluster enterprises is a mutually beneficial exchange of information between cluster members, concerning their performance and best practices, according to partnership rules, that leads to improvement of performance of the parties involved in the benchmarking process.

Keywords: benchmarking, good practices, cluster, partnerships, benchmarking partnership.

KONCEPCJA MAPOWANIA PARTNERSTWA BENCHMARKINGOWEGO PRZEDSIĘBIORSTW TWORZĄCYCH KLASTER – UJĘCIE TEORETYCZNE

Benchmarking jest odpowiedzią na potrzeby współczesnych przedsiębiorstw tworzących klastry, które poszukują rozwiązań w zakresie zwiększania efektywności i skuteczności realizowanych procesów oraz podnoszenia ich konkurencyjności. Jednocześnie umiejętność budowania, rozwoju i doskonalenia partnerskich relacji przez członków klastra jest obecnie jednym z kluczowych warunków ich skutecznego wzrostu zewnętrznego. Aktualnym, ważnym i interesującym poznawczo obszarem badań naukowych jest benchmarking wewnątrzklastrowy o charakterze partnerskim. Koncepcja partnerstwa benchmarkingowego przedsiębiorstw klastrowych wpisuje się w postulowane obecnie w naukach o zarządzaniu paradygmaty relacji i współdziałania przedsiębiorstw w organizacjach sieciowych. Żaden z badaczy nie prowadził do tej pory rozważań teoretycznych w zakresie możliwości adaptacji benchmarkingu do potrzeb członków klastra.

Celami artykułu są: wskazanie istoty partnerstwa benchmarkingowego przedsiębiorstw tworzących klastry i przedstawienie koncepcji mapowania przepływu danych i informacji w benchmarkingu wewnątrzklastrowym opartym na partnerstwie. Postawiony cel zdeterminował wybór takich metod badawczych, jak analiza źródeł literaturowych i rozumowanie dedukcyjne. Wybór wskazanego kierunku rozważań teoretycznych i prac koncepcyjnych został podyktowany zidentyfikowaną luką wiedzy w zakresie wskazanych elementów koncepcji partnerstwa benchmarkingowego przedsiębiorstw klastrowych. Najważniejsze wnioski płynące ze zrealizowanego postępowania badawczego można uznać za implikacje o charakterze teoriopoznawczym i praktycznym.

W świetle przedstawionych ujęć definicyjnych podstawowych kategorii pojęciowych ściśle związanych z analizowaną formą partnerstwa przyjęto, że partnerstwo benchmarkingowe oznacza wzajemnie korzystną wymianę informacji z zachowaniem zasad partnerstwa przez przedsiębiorstwa tworzące klastry, o osiągniętych wynikach i najlepszych praktykach stosowanych przez nie w różnych obszarach działalności, która prowadzi do poprawy wyników benchmark-partnerów.

Słowa kluczowe: benchmarking, dobre praktyki, klastry, partnerstwo, partnerstwo benchmarkingowe.

DOI: 10.7862/rz.2018.mmr.19

Tekst złożono w redakcji: kwiecień 2018 r.

Przyjęto do druku: czerwiec 2018 r.

¹¹ Magdalena Szydełko, PhD, Department of Management Systems and Logistics, Faculty of Management, Rzeszow University of Technology, Powstańców Warszawy Ave. 10, 35-959 Rzeszów, e-mail: mszydel@prz.edu.pl.

Dr Magdalena Szydełko, Politechnika Rzeszowska, Wydział Zarządzania, Katedra Zarządzania Systemami i Logistyki, Al. Powstańców Warszawy 10, 35-959 Rzeszów, e-mail: mszydel@prz.edu.pl.

UNMANNED AIRCRAFT AS A GROWING HAZARD FOR AVIATION SAFETY

Systematically growing use of unmanned aircraft (UA) creates new threat areas for air traffic, such as the dangerous approaching of UA to manned aircraft during flights with passengers on a board. Such situations have been observed many times not only in Poland, but also in other countries airspace. The reason for that, according to the author, is primarily the widespread availability of various types of drones, as well as lack of full legal provisions. The author in that article presents growing threats, coming from unauthorized usage of unmanned aerial vehicles in airspace, to other kinds of aviation (passenger aircrafts in particular) in airports vicinity. Unidentified drones appearing next to passenger airplanes, during its approach to landing, as well UA landing on sites of nuclear power plants, military units, and even on the White House interior square, today are not something extraordinary. Therefore drones are such a big challenge. Their unlawful use may threaten air traffic safety, or it can be used to carry out terrorist attacks, sabotage, including actions against critical infrastructure, or to violate people's privacy. The new situation creates the scientific need for a comprehensive analysis of the problems. Many aspects presented in the article may contribute to better understanding the new challenges, as well it may be helpful for further researches in that area.

Keywords: unmanned aircraft, air traffic security, aviation security threats, aviation law.

BEZZAŁOGOWE STATKI POWIETRZNE JAKO ROSNĄCE ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA W LOTNICTWIE

Systematycznie rosnące wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych tworzy nowe obszary zagrożenia dla ruchu lotniczego, takie jak niebezpieczne zbliżanie się do załogowych statków powietrznych podczas lotów z pasażerami na pokładzie. Takie sytuacje wielokrotnie obserwowano nie tylko w Polsce, ale także w przestrzeni powietrznej innych krajów. Powodem tego jest, według autora, przede wszystkim powszechna dostępność różnych typów dronów, a także brak pełnych przepisów prawnych. Autor w tym artykule przedstawia rosnące zagrożenia, wynikające z nieuprawnionego użycia bezzałogowych statków powietrznych w przestrzeni powietrznej, do innych rodzajów lotnictwa (w szczególności samolotów pasażerskich) w pobliżu lotnisk. Niezidentyfikowane drony pojawiające się obok samolotów pasażerskich, podczas podejścia do lądowania, a także lądowanie tych platform na terenach elektrowni jądrowych, jednostek wojskowych, a nawet na placu wewnętrznym Białego Domu, dziś nie są czymś nadzwyczajnym. Dlatego drony są tak dużym wyzwaniem. Ich bezprawne wykorzystanie może zagrozić bezpieczeństwu ruchu lotniczego lub może być wykorzystywane do przeprowadzania ataków terrorystycznych, sabotażu, w tym działań przeciwko krytycznej infrastrukturze lub naruszania prywatności ludzi. Nowa sytuacja stwarza naukową potrzebę kompleksowej analizy problemów. Wiele aspektów przedstawionych w artykule może przyczynić się do lepszego zrozumienia nowych wyzwań, a także może być pomocne w dalszych badaniach w tym obszarze. Jest to zasadniczy cel prezentowanego artykułu.

Słowa kluczowe: bezzałogowe statki powietrzne, bezpieczeństwo ruchu lotniczego, zagrożenia bezpieczeństwa lotniczego, prawo lotnicze.

DOI: 10.7862/rz.2018.mmr.20

Tekst złożono w redakcji: kwiecień 2018 r.

Przyjęto do druku: czerwiec 2018 r.

¹² Krzysztof Załęski, DSc, Ph.D., Eng., WSB University in Dąbrowa Górnicza, Cieplaka 1C Street, 41-300 Dąbrowa Górnicza; e-mail: kzaleski@wsb.edu.pl.

Prof. dr hab. inż. Krzysztof Załęski, Akademia WSB, ul. Cieplaka 1C, 41-300 Dąbrowa Górnicza; e-mail: kzaleski@wsb.edu.pl.